

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๕

วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยพัฒนา

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓* ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้คำสั่งยุบพรรคไทยพัฒนา โดยชี้แจงข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพัฒนาเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ คณะผู้จัดตั้งพรรคไทยพัฒนา จำนวน ๑๕ คน ได้จัดประชุมเพื่อกำหนดนโยบายพรรค ขอบังคับพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค

๒. เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคไทยพัฒนา ได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๕ คน

๓. เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพัฒนา

๔. นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยพัฒนา กรณี นายไพฑูย์ สุนทรวิภาต หัวหน้าพรรคขอลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคไทยพัฒนา ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๓

ซึ่งภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยพัฒนา คือภายในวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ที่พรรคไทยพัฒนาต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕

* ส่งคำร้องโดยหนังสือที่ ลต. ๐๐๐๔/๑๕๑๖ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปรากฏว่าพรรคไทยพัฒนาไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยพัฒนาตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้ดำเนินการ และได้ส่งสำเนาคำร้องนั้นให้พรรคไทยพัฒนาทราบและชี้แจงตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑

พรรคไทยพัฒนา โดยนายอนุช อนุช รอดหัวหน้าพรรค ได้มีคำชี้แจงลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ความว่า นายไพบุลย์ สุนทรวิภาต หัวหน้าพรรคบริหารไม่เป็นไปตามมติพรรคและข้อบังคับของพรรค มีความขัดแย้งกับกรรมการบริหารพรรคอยู่เสมอ จนกระทั่งวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ หัวหน้าพรรคได้ลาออกจากการเป็นหัวหน้าพรรคไทยพัฒนา ทราบว่าจะไปจดทะเบียนตั้งพรรคใหม่ ทางพรรคจึงทำการเรียกประชุมกรรมการบริหารพรรคเพื่อดำเนินการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคใหม่ และในการประชุมใหญ่สามัญครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ วันเสาร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๓ ณ โรงแรมรัตนโกสินทร์ ถนนราชดำเนิน เขตพระนคร กรุงเทพฯ ได้ย้าให้คณะกรรมการบริหารชุดใหม่ช่วยกันหาสมาชิกให้ครบ และจัดตั้งสาขาพรรคตามกฎหมายมาตรา ๒๕ เพราะเวลาเหลือน้อย เมื่อครบกำหนดภายใน ๑๘๐ วัน ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ทางพรรคได้ดำเนินการหาสมาชิกได้เพียง ๒,๒๔๓ คนเท่านั้น และขณะนี้ก็ได้ดำเนินการหาสมาชิกพร้อมสาขาและพร้อมที่จะดำเนินการต่อไป เพราะเห็นว่าช่วงนั้นเป็นช่วงการหาเสียง การหาสมาชิกยังยากเพราะพรรคไม่มีทุนมากพอ จึงขอโอกาสยืดเวลาออกไปอีกสามสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำชี้แจง

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาและมีคำสั่งยุบพรรคไทยพัฒนาดังกล่าวข้างต้น เป็นการปฏิบัติตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาและมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ดังที่ได้วินิจฉัยไว้ในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ (ของผู้ทำคำวินิจฉัย)

โดยที่มาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้อง

ของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” ดังนั้น ในการพิจารณาคำร้องของ นายทะเบียนดังกล่าว จึงต้องพิจารณาว่า มีเหตุใดเหตุหนึ่งตามที่ระบุไว้ในวรรคสองของมาตรา ๖๕ เกิดขึ้น

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองประกอบกับคำชี้แจงของพรรคไทยพัฒนา ฟังได้ว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคไทยพัฒนา พรรคไทยพัฒนา ไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่ดำเนินการให้มีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

จึงฟังได้ว่า มีเหตุตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๖๕ (๕) กรณีไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ เกิดขึ้นกับพรรคไทยพัฒนาตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ฉะนั้น จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบ พรรคไทยพัฒนา

ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิตินันท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ